

BOLETÍN

DE LA

Sociedad Castellonense de Cvltvra

▽ ▽ ▽

TOMO XVI

— 1935 —

CASTELLÓN

EST. TIP. HIJO DE J. ARMENGOT

BOLETIN

DE LA

SOCIEDAD CASTELLONENSE DE CVLTVRA

Tomo XVI ✻ Enero-Febrero 1935 ✻ Cuaderno I

LA BIBLIOTECA, SINGULARMENT LA POPULAR, EN
FUNCIO DE DIVULGADORA DE LA CULTURA. NECES-
SITAT D'UNA POLITICA BIBLIOTECARIA A VALENCIA

(Continuació)

Huí son setze les obertes al públic, i segons acord del consell de la Generalitat, pres en 1932, se'n crearan de noves en tots aquells municipis que ultrapassen el nombre de sis-mil habitants, des de les quals s'organitzarà la irradiació de llibres per mig de lots circulants, als pobles dels contorns de cada Biblioteca. Un cos de bibliotecàries enfervorides per l'amor a Catalunya, sota la direcció d'universitaris catalans en porta la cura d'elles. Responen estes al model americà. Vull consignar algunes dades estadístiques de la més modesta d'estes biblioteques, la que funciona en Pineda, poblet de dos-mil cent habitants; els promedis de lectors que donen els últims anys són de 14 per 1.000, predominant els infants. Este porcentatge ens donaria per a la nostra capital un contingent de cinc-mil lectors per dia, feta la salvetat de que els nuclis rurals solen ésser menys apropiats culturalment. Els càlculs dels bibliotecaris anglesos venen a donar-nos un tant per mil molt semblant. L'intensa vida de les Populars catalanes es pregona en l'anuari anyal que edita la Generalitat. Totes elles tenen secció infantil, saló on es donen conferèn-

EXCURSIONS I RECERQUES ARQUEOLÒGIQUES

Noves pintures rupestres en el terme d'Ares

er indicació de la nostra «Societat Castellonenca de Cultura» i del professor Huc Obermaier, he explorat novament els contorns del barranc de Gasulla trobant tres abrics més que contenen pintures: «Mas blanc», «Cingle» i «Dogues». (Vegi's fig. 1).

Vol la Societat que donem notícia a les pàgines d'aquest *Bulletí* de les noves troballes que venen a completar les ja esmentades dels voltants del barranc de Gasulla. Avancem unes breus notícies, tast d'allò que serà l'estudi de totes les pintures del terme d'Ares.

L'abric «Mas blanc» situat al barranc i junt al mas del mateix nom, conté a l'intempèrie una figura de bou pasturant i fragments de figura humana, color roig fosc; hi ha molta correcció de ratlla. La major part de les imatges són cobertes de regalls d'estalagtita.

L'abric del «Cingle», situat en el barranc i junt al mas del mateix nom conté uns trenta metres de superfície pintada. El nivell d'aquest abric és quasi al pla de la Rambla Carbonera. La major part d'aquestes pintures són amagades pel fum dels pastors. Hi han figures humanes d'un roig fosc; predominen, però, les pintades de negre. Entre les

imatges es deixen veure: quantitat d'aus, escales trepadores, figures humanes que van amb manolls de cordes, figures antropomorfes com arquers-centaures, gambades d'in-

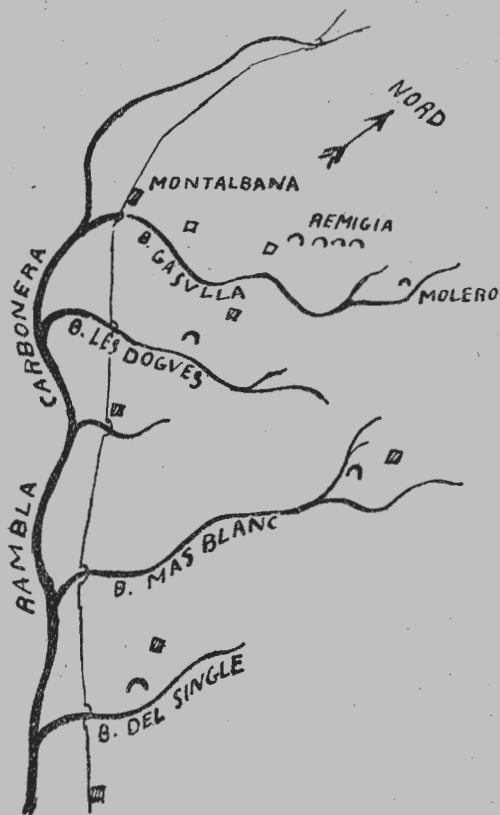

Fig. 1.—Croquis de la Rambla Carbonera i dels barrancs afluents

tides, del neolític (?); signes esquemàtics pintats en marga calça.

Al bell mig de l'abric existeixen unes grosses parets de

sectes com abellers, contorns de fauna sols perfilats de negre com si fossin dibuixats, ramats de senglars d'una color rossa avinagrada mig esborrats, signes azilians semblants als del grup 8, d (H. OBERMAIER, *El Hombre fósil*, 2.ª edició, Madrid, 1925, lám. XXIV); signes semblants als del grup 4, d (OBERMAIER, *op. cit.*, lám. XXIII); signes geomètrics i figures humanes ves-

pedra seca que amaguen una gran quantitat d'imatges.

L'abric «Dogues» està situat en el barranc del mateix nom i vora el pouet dels «Parats». Aquest és un abric xic i en un dels clavills conté, molt amagat, un planell de la pedra on està representada, amb imatges negres, una escena bèl·lica molt semblant a la de Morella la Vella (OBERMAIER, *op.*, *cit.*, pàg. 285, fig. 132). Les imatges són petites de 0'06 m. en nombre d'unes vint. Aquesta preciosa pintura degut a trobar-se en aquest amagatall es conserva intacta.

Tots aquests barrancs on es troben els esmentats abrics són paral·lels al de Gasulla i aflueixen a la Rambla Carbonera.

JOAN PORCAR

Mas de Modesto, 29 octubre 1934.

A R C

*L'arc tivant de la palmera
ballester de tramuntana,
té l'atzur per espillera;
gelosia que delera
son orient de filigrana.*

*Dansarina de la Plana
bacanal castellanera.*

B. ARTOLA TOMÁS

BOLETIN

DE LA

SOCIEDAD CASTELLONENSE DE CVLTVRA

Tomo XVI * Mayo-Junio 1935 * Cuaderno III

Documents relatifs à la vie d'Auzias March

es documents qui suivent ne sont pas inédits. Ils ont été publiés par nous en 1888 dans le t. XVII de la *Romania* et largement mis à profit, pour la biographie que nous avons donnée du poète, dans notre ouvrage sur *Auzias March et ses prédécesseurs*.

Les quatre premiers avaient été découverts par D. Miguel Velasco, ancien directeur des Archives de Valence, dans les protocoles du notaire Berenguer Cardona. D. Rafael Ferrer y Bigné ¹ en a peu après extrait quelques phrases pour prouver qu'Auzias March, que d'aucuns persistaient encore à cette époque à faire naître en Catalogne, était valencien.

On avait cru, après la publication intégrale de ces documents, que cette démonstration était faite. Or, voilà qu'en février 1934 d'autres documents notariés, exhumés à Barcelone par M. R. Carreres Valls, avocat, l'ont amené à refuser à l'Auzias March de Valence la paternité des oeuvres

¹ *Estudio histórico-crítico de los poetas valencianos de los siglos XIII, XIV y XV, Boletín de la Sociedad de Amigos del País, Valencia, 1873.*

EXCURSIONS I RECERQUES ARQUEOLÒGIQUES

Noves pintures rupestres en el terme d'Ares del Maestre

n una meua nova recerca feta aquestos dies de Càrnestoltes pels indrets del terme d'Ares he trobat unes noves pintures en els llocs que segueixen.

Racó de Gasparo.—Abric petit, situat a un quilometre de la Cova de Remígia, cap a l'oest. En el fris de sobre la cavitat, apareixen pintades de vermell, dues figures humanes acarades amb un porc senglar; una cerva amb el cap tombat enrera; un cèrvol petitet amb les característiques peques de la seua pell jove. L'estat de conservació de totes aquestes figures és només regular.

Barranc dels Molins. Abric *Molt darrer.*—Situat a set quilometres de la cova de Remígia, cap al nord; a la part mitja i esquerra conté, pintat de vermell, signes cruciformes.

Barranc del Puig. La Cova.—Abric situat a cinc quilometres de la cova de Remígia cap al sud; en les seues parets conté ratlles negres i signes semblants als de l'abric *Molt darrer.*

JOAN PORCAR

NOTA.—La descripció que porto donada sobre les pintures rupestres suara descobertes dinsel terme d'Ares del Maestre en aquest *Butlletí* (XV, 1934, 343) és feta a la lleugera i de pas, en les meues rutes d'exploració, amb l'objecte de denunciar-ho als interessats en aquests estudis, sense defindre'm en analitzar la superposició de les figures ni la deformació que hagin pogut sofrir per la patina geològica i per l'esborrament. Prego, puix, que no es prenguen les meves impressions descriptives com a inventari definitiu i essencial i menys encara com base per afermar polèmiques en el camp hipotètic d'aquesta ciència, ja que la descripció ha estat feta a ull de pintor.